

FÖRSKOLAN REGNBÅGENS LIKABEHANDLINGS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Läsåret 2010-2011

Vår vision

På Bjurbäcksskolans förskola, skola och fritidshem ska alla, känna trygghet och trivsel.

Alla ska behandlas med empati och respekt och få uppleva att de duger precis som de är.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Syfte:.....sid.3

Skolledningen:..... sid.3

Bakgrund

Definitioner:.....sid. 3

Diskriminering

Diskriminering kan antingen vara direkt eller indirekt

Trakasserier eller kränkande behandling

Trakasserier

Kränkande behandling/Mobbning

Främjande arbete:.....sid.5

Kartläggning/Uppföljning/Utvärdering:.....sid.7

Årlig kartläggning på förskolan

Utvärderingsdagarna i juni för personal

Skolans prioriterade mål för läsåret 2010/2011

Föräldrådets medverkan i kartlägningsarbetet

Analys av kartläggningen:..... .. sid.7

Prioriterade läsåret 2010/2011:.....sid. 7

Förebyggande arbete:.....sid.8

Vad gör vi om något händer:.....sid. 8

Arbetsgång vid trakasserier eller annan kränkande behandling/mobbning (barn-barn)

Om mobbningen ej slutar

Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

(skolans personal-barn):

Dokumentation:.....sid. 10

Bilagor: Dokumentationsmallar (ännu ej fastställda)

Likabehandlingsplan för Bjurbäcksskolan 0- 12 år

Syftet med likabehandlingsplanen är att förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling bland både barn och vuxna på förskola, fritidshem och skola

Skolledningen: All verksamhet i förskola, fritidshem och skola ska präglas av en lugn och trygg miljö för både barn, föräldrar och personal. Det är viktigt att alla visar empati och respekt för varandra. På det viset kommer alla att ha ett fortsatt gott självförtroende och nyfikenhet på vad livet har att erbjuda.

Bakgrund:

I januari 2009 trädde lagen mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Då fick förskolor och skolor en ny skyldighet att arbeta aktivt för att förebygga diskriminering och kränkning av barn och elever. Denna plan bygger på en sammanslagning av diskrimineringslagen gällande diskriminering och trakasserier (1 kap § 4 och 2 kap § 19) och skollagens förbud mot kränkande behandling (kap 14 a).

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen.

I skollagen (1985.1100) 14 kap regleras skolans ansvar att motverka kränkande behandling av barn och elever genom ett målinriktat arbete. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Lag (2008:571). Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja under det kommande året.

Definitioner:

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans regler, dokument eller rutiner. Ett barn kan också bli diskriminerat om barnet blir särbehandlad på grund av t.ex. en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder eller dylikt.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt

- Direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna
- Indirekt diskriminering kan vara att diskriminera genom att behandla alla lika. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)

Trakasserier

är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med:

- kön = att någon är kvinna eller man.
- etnisk tillhörighet = nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- religion eller annan trosuppfattning = tillhörighet av religiös uppfattning som är av annan trosuppfattning än den som är i majoritet.
- funktionshinder = varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- sexuell läggning = homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- könsöverskridande identitet eller uttryck = att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- ålder = uppnådd levnadslängd.

Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Trakasserier är även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling/ Mobbning

är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret. Mobbning är när en eller flera utför kränkande handlingar upprepade gånger över tid. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande handlingar.

Främjande arbete:

Det arbete vi gör för att förhindra att diskriminering, trakasserier och annan kränkning uppstår ser ut på följande sätt:

- **SET:** Alla barn ska alltid ha social och emotionell träning via vårt dagliga och kontinuerliga arbete. Vid behov i barngruppen ska vi lägga tyngdpunkten på SET.
Ansvarig: all personal
- **Vi –känsla i gruppen** - vi stimulerar barns individuella utveckling likväl som vi stimulerar gruppens utveckling. Vi ska lära dem att ingå i olika grupper: t ex tvärgrupper, läsvila, besök mellan avdelningarna och sammanslagningar vid lov. Dagbarnvårdarna samarbetar och hjälper varandra. Dels minskar risken för fasta positioner i gruppen men det ökar också barnens självförtroende när de klarar av att samarbeta med många olika personer. **Ansvarig: all personal**
- **Sociala mål för alla barn** - Den individuella stöttningen är viktig så att alla barn får lika förutsättningar för att kunna ta till sig kunskaper och utvecklas. I vissa lägen kan det också vara nödvändigt att behandla barn olika för att på så vis ge dem lika förutsättningar. Vi använder oss av observationer och stegblad för visa på barnens behov. Det är också viktigt att det alltid finns närvarade vuxna som hjälper till.
Ansvarig: all personal
- **Högprioritera språket** – Genom att prata mycket med barnen och sätta ord på allting ger vi barnen ett rikt ordförråd. Använda oss av den Pedagogiska resursen. Vi ska uppmuntra föräldrar som talar ett annat språk i hemmet att fortsätta med det, eftersom det är så viktigt att det förblir en god kontakt mellan barn och föräldrar. Personalen ska vara uppmärksam på om föräldrarna behöver tolk vid olika samtal och ska då alltid erbjuda dem det. Vi har möjlighet till både personlig tolk och tolk via telefon och detta ska vi använda oss av så att vi vet att föräldrarna får korrekt information.
Ansvarig : All personal
- **Vi vuxna ska vara goda förebilder.** Att vara en god förebild är en given del i vårt arbete. Barn gör inte som vi säger utan som vi gör! Att vara en god förebild är en uppgift som kräver att vi granskar och funderar över vårt eget beteende mot såväl barn som vuxna. Genom att vi vuxna är trygga i oss själva, lyhörda för barnen, sätter tydliga gränser, visar empati och respekt så kommer vi också att kunna ge barnen en god grund att stå på. Vi har flera verksamheter i vårt område och vi ska ta tillvara varandras kompetenser och använda oss av dem. **Ansvarig: All personal**
- **Vårdat språk:** Några svordomar, kränkande tilltal, blickar eller viskningar är aldrig tillåtet vare sig bland barn eller vuxna. **Ansvarig: All personal.**
- **Se till hela barnens situation både vad det gäller förskola/skola, fritidshem och hem** Vi vuxna ska lyssna aktivt på barnen. Vi ska bekräfta deras känslor och bemöta varje barn individuellt. Det är viktigt att vi är tydliga med att visa att alla barn är lika mycket värda och att vi här har en nolltolerans mot fördomar. Personalen måste vara extra observanta på kamratskapet i grupperna och sammanhållningen. Detta beroende på att vi har barn från många olika länder och kulturer samt barn med olika social bakgrund och handikapp. Vi måste vara observanta på det sociala samspelet mellan barn, mellan barn och vuxna och mellan oss vuxna. **Ansvarig: All personal**

- **Konsekvent beteende:** Vi måste alltid följa beslutade regler och får aldrig gå förbi utan att reagera och agera. För att få en bra och lugn arbetsmiljö för barn och personal krävs ett ständigt och kontinuerligt värdegrundsarbete och det ska börja på ett tidigt stadium och fortsätta hela skoltiden igenom. **Ansvarig: All personal**
- **Delaktig personal:** Vuxna ska vara med barnen i alla leksituationer, vara engagerade i barnens situation för att se och upptäcka tendenser till uteslutning eller kränkningar tidigt. **Ansvarig: All personal**
- **Delaktiga föräldrar:** Genom ett aktivt föräldraråd, föräldramöten och övriga föräldraföreläsningar med olika diskussionsuppgifter får vi ett bra samarbete mellan oss och hemmet. I detta gäller det också att personal bemöter föräldrarna med respekt och är lyhörda för deras tankar och åsikter. Vi förväntar oss givetvis ett likadant bemötande tillbaka. **Ansvarig rektor och personal**
- **Framtagande av årlig likabehandlingsplan:** Varje avdelning ska gå igenom planen på första föräldramötet. Synpunkter från föräldrar är viktiga att ta med. Färdiga planen ska även finnas på hemsidan **Ansvarig rektor**
- **Ordningsreglerna** lär sig barnen efter hand som de vistas på förskolan. Dessutom brukar personalen på de olika avdelningarna tillsammans med barnen göra trivselregler om hur man ska vara mot varandra. **Ansvarig: all personal**

Årlig kartläggning på skola och fritidshem

För att få reda på om och i så fall var det finns diskriminering och kränkande behandling på förskolan gör vi årligen en kartläggning kring detta.

Barn, personal och föräldrar deltar på olika sätt och kan på så vis hjälpa oss att kunna sätta in relevanta åtgärder i det förebyggande arbetet på förskolan. Kartläggningen genomförs från mitten av vårterminen och fram till början på höstterminen.

Utvärderingsdagarna i juni för personal:

Sammanställningen för årets arbete med en trygg miljö tas upp och vi försöker lägga den första byggstenen till målen för kommande läsår vad det gäller likabehandlingsplanens prioriterade områden att arbeta med för kommande läsår. Vi diskuterar och utvärderar arbetet kring SET (social och emotionell träning) som politikerna har tagit beslut om att vi ska använda inom kommunens skolor, fritidshem och förskolor.

Skolans prioriterade mål för läsåret 2010/2011

Med utgångspunkt från resultatet av förskolans kartläggning väljer vi de områden som ska lyftas fram som prioriterade mål i likabehandlingsplanen under året. Arbetet ska vara klart så att likabehandlingsplanen ska kunna läggas ut på områdets hemsida senast den sista oktober.

Föräldrarådets medverkan i kartlägningsarbetet

Skolledning och föräldrarepresentanter i förskolans och skolans föräldraråd tar upp frågan kring trygga och otrygga platser på sista föräldrarådet för terminen i maj månad. På mötet diskuteras innehållet i förskolans likabehandlingsplan. Förslag till förändringar och förtydliganden som lyft fram antecknas och tas med i arbetet inför kommande plan.

Analys av kartläggningen läsåret 2010/2011:

Analysen ligger till grund för de prioriterade målen under kommande läsår. Analys av kartläggningen skall vara slutförd senast 15/10 och då lägger vi skolans prioriterade mål för innevarande år.

För att kunna arbeta fram en tydlig och välgrundad plan krävs det både medverkan av personal och barn. Föräldrarna kommer att vara delaktiga i samband med utvecklingssamtal och föräldraråd.

- Arbetsmiljöenkät: april, maj
- Utvecklingssamtal: vår
- Utvärderingsdagar för personal: juni
- Föräldraråd: 1 gång per läsår
- Personalens observationer: görs kontinuerligt

Ansvarig: rektor och all personal

Mål att arbeta med under läsåret 2010/2011

Personal på förskola/skola/FH ansvarar för att följande verksamhet genomförs

1- 6 år (förskola och familjedaghem)

Alla ska känna sig trygga och respekterade. Mobbning och kränkande behandling ska elimineras.

Alla utvecklar sin identitet, självständighet och tillit till sin egen förmåga och känner sig trygga i detta.

Ovanstående når vi genom att:

Visa respekt för barn och föräldrar samt ge barnen en god inskolning.

Jobba aktivt med hur vi är mot varandra genom samtal, drama mm - visa empati

Vi vuxna är närvarande i alla leksituationer med barnen (även ute).

Sätta tydliga gränser och vara konsekventa.

Ge barnen tid att utvecklas individuellt samtidigt som vi vuxna stöttar, uppmuntrar och ser det enskilda barnet i gruppen.

Förebyggande arbete:

Det förebyggande arbetet bygger på den årliga analysen och de mål som upprättas utifrån den.

- **Vid varje konflikt** genast ta och reda ut händelsen genom samtal och i de fall som behövs gå vidare med till rektor. **Ansvarig: personal som sett händelsen.**
- **Frågan ”enskilda barn”** ska tas upp med ett par veckors mellanrum för att uppmärksamma all personal på aktuella ärenden som behöver observeras
Ansvarig: personal
- **Särskild observation** kan ske av enskild elev då sådant behov uppkommer.
Ansvarig: personal/rektor

Vad gör vi om något händer:

När det kommer till skolans kännedom om att elever utsätts för diskriminering eller annan kränkande behandling är rektor ansvarig att se till att en utredning inleds skyndsamt. Vad som hänt, vem/vilka som utfört kränkningarna för att därefter arbeta enligt upprättad arbetsgång

Arbetsgång vid trakasserier eller annan kränkande behandling (elev-elev)

1. Personal på förskolan har samtal med de inblandade och utreder var som hänt, så snart som möjligt (små konflikter kan lösas redan här)
2. Vid behov genomförs allvarssamtal med alla inblandade och man gör tillsammans en överenskommelse så att händelsen ej ska upprepas.
  - skriftlig dokumentation av ärendet.
3. Vid allvarliga former av kränkningar tas kontakt med hemmet och förskolan har samtal med alla inblandade. Information samlas in om mobbningen. Först samtalar man med den som kom med information om mobbningen och sedan den som blivit utsatt och dess föräldrar.
  - Oanmält samtal med mobbarna.
  - Samtal hem till mobbarnas föräldrar.
  - Uppföljningssamtal med mobbarna.
  - Samtal med den som blivit utsatt.
  - Uppföljningssamtal med mobbarna efter 1-2 veckor.
  - Skriftlig dokumentation av ärendet.

Om mobbningen ej slutar:

Anmälan till Individ och Familj Omsorgen (IFO).

Förskolan fortsätter att arbeta med att få stopp på mobbningen.

Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling har uppdragats (personal – barn)

Om en personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett barn bör rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion ansvara för utredningen.

Dokumentation:

Dokumentation sker kontinuerligt i ärenden kring kränkning/trakasserier och diskriminering. Förvaring av förda anteckningar sker på rektorsexpeditionen. Varje personal ansvarar för att dokumentering sker. Inkomna skrivelser från föräldrar sparas och arkiveras på rektorsexpeditionen.

En gång per månad går rektor och personal igenom pärmen så att man kan se var händelserna sker och vilka som är inblandade. Dokumentationen ska ge svar på frågorna:

- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka var inblandade?
- Vad var det som hände?
- Hur agerar vi? Åtgärder?
- Vad gör vi för att förhindra att det händer igen?

Allt för att få en bättre överblick och på så vis styra resurser till ”rätt ställe”. Dokument: se bilaga. **Ansvarig: rektor.**

VIKTIGT att vi alla har ett gemensamt ansvar personal och föräldrar. Vi kan på inget sätt acceptera att någon känner sig mobbad av varken barn eller personal.

Som avslutning vill vi ge ett utdrag ur ”Läroplan för förskolan Lpfö 98” där vi kan läsa följande:

Förskolan ska ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvars känsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas.

Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.

Augusti 2010.